



17/2006 GOMENDIOA, GASTEIZKO UDALARI EGINA, TRAFIKO ARLOKO ZIGOR PROZEDURA BAT INDARRIK GABE UTZ DEZAN ETA, HALA BADAGOKIO, HORREGATIK KOBRATUTAKO DIRUKOPURUAK ITZUL DITZAN.

Aurrekariak

1. Pertsona batek, enpresa baten izenean eta hura ordezkatzuz, Arartekoaren balorazioa eskatu zuen Gasteizko Udalak (...) erreferentziarekin identifikatzen den zehapen prozedura izapidetzeko moduaren inguruan. Prozedura hori enpresaren aurka bideratu zen, *“ibilgailuaren titularra den heinean, arau-haustearen erantzule den gidariaren datuak ez helarazteagatik.”*

Adierazi zuenaren arabera, horren inguruan izan zuen lehenengo berria betebeharrak hori ez betetzeagatik hasi zen zehapen prozeduraren jakinarazpena bera izan zen. Data horretara arte ez zuen izan hasiera batean salaturiko arau-haustearen inguruko berririk, ezta datu horiek helarazteko adierazten zion eskaerarik ere.

Horixe bera adierazi zuen prozeduran zehar aurkezturiko hainbat idazkitan. Horietan azpimarratu zuen, besteak beste, adierazitako helbidean jaso beharreko errekerimenduaren jakinarazpenak ez zuela Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 59. artikuluan ezarritakoa bete. Izan ere, eginiko bi saiakeren arteko ordu aldea 23 minutukoa zen.

Udalak alegazio horiei uko egin bazien ere, gure lehen informazio eskaeran adierazi genuen, interesdunaren adierazpena baieztatuko balitz, pertsona hori zuzen ibiliko litzatekeela bere adierazpenean, alegia, jakinarazpenak ez zuela ezarpen legala bete, eta, beraz, ibilgailuaren gidaria identifikatzeko betebeharra ez betetzetik eratorritako arau-haustearen egozpenak ez luke oinarrikerik izango.

2. Erantzun gisa jaso genuen espediente administratiboaren kopiaren arabera, 2004ko apirilaren 16an udaltzain batek kalteturiko enpresa baten jabetzako ibilgailua salatu zuen gelditzea debekaturik zegoen toki batean aparkaturik zegoelako. Arau-hauslea ezezaguna zenez, udalak mezua bidali zion enpresa horri, pertsona hori identifika zezan eskatzeko. Errekerimendu horren jakinarazpenak adierazitako helbidean egin ziren 2004ko ekainaren 9 eta



10ean, 9:10ean eta 9:33an, hurrenez hurren. Saiakera hori alferrekoa izan zen, inork ez baitzuen mezua jaso. Horren ondorioz, Arabako Lurralde Historikoko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen abuztuaren 6an. Espedienteak ez du baieztatzen jakinarazpenaren hartu-abisua postontzian utzi zenik, ezta enpresak egoitza duen udalerriko udaletxeko iragarki oholean jarri zenik ere.

Dokumentazio horrekin batera, administrazioak Diru-bilketako Zerbitzuaren buruaren txostena helarazi zitzaigun. Bertan, gauzaturiko jardueren berri eman zen eta adierazi zen bai errekerimenduaren jakinarazpen pertsonalen saiakerak bai ondorenean ediktu bidez eginiko jakinarazpena legeak adierazitako moduan eginikoak izan zirela. Dokumentu horrek, gainera, Auzitegi Gorenaren epai bati egiten zion aipamen. Epai hori kasuan azterturiko ezarpenen interpretazioarekin zuen zerikusia. Horren arabera, bi jakinarazpen saiakeren arteko ordu aldea hirurogei minutukoa behar du izan, baina horren argitalpena gertakarien dataren ondorengoa denez, txostena sinatu zuenaren ustetan hori aplikatzea ezinezkoa zen. Zirudenez, pertsona horrek udalaren jardunbidea berresten zuen.

3. Testuinguru horretan, beste mezu bat bidali genuen gure planteamendua azpimarratzeko eta udal administrazio horri gogorarazteko adierazitako epaian, gure idazkiak aipatu ere egiten ez zuena, ez zela doktrina aldaketarik egon. Erakunde honek aurretik ere azpimarratu izandako ikuspegia berretsi besterik ez zuen egin prozedura administratiboaren araudia orokorraren azterketan oinarrituz. Modu horretan behin betiko sendotu zen ikuspegi hori.

Hala eta guztiz ere, Gasteizko Udalak epaia argitaratu zen data bakarrik jarri zuen hark sendotzen duen interpretazioa ekiditeko aitzakia gisa. Horrela, gure eskaera funtsatzen zuten gainerako arrazoen aipamena alde batera utzi zen.

Gogoetak

1. Izaera orokorrarekin eta kexa hau aztertu aurretik, gogorarazi nahi dugu ordenamendu juridikoaren errespetuak hiritarrak nahiz botere publikoak lotzen dituela.

Ezarpen hori trafiko arauetara ere luzatzen da, interes hori egungo gizarte-bizitzaren oinarritzko aldeetako bat bilakatu baitira.



Horregatik, printzipioen eta helburuen onarpen orokor eta normalizatuak ez du bakarrik hiritarren kontzientziazio lan etengabea eskatzen, baizik eta baita urratze suposamenduen gaitzespen egokia eta garaiz eginikoa ere.

Modu berean, zehapen prozedura baten izapidetzetik eratorritako ondorioek legearen formaltasunei arreta ematea eskatzen dute. Izan ere, formaltasun horiek ez dituzte helbururik ez duten baldintzak besterik gabe gehitzen; aitzitik, herritarrek administrazioaren zigorraren aurrean duten bermerik garrantzitsuena dira.

Ildo horretatik jarraituz, azaroaren 26ko Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen 30/1992 Legeak printzipio orokor gisa ezartzen du Herri Administrazioen zehapen eskumena horretarako ezarritako prozedura aplikatuz gauzatu beharko dela, beraz, ezingo da zigorrik jarri ezarritako moduan bideratzen ez den bitartean.

2. Trafikoari, Ibilgailu Motordunen Zirkulazioari eta Bide-segurtasunari buruzko Legearen 72.1 artikuluan, esparru horretan norberaren ekintzengatik erantzukizun pertsonalaren printzipioa ezartzen da (*“Lege honetan xedatutakoaren kontrako arau-hausteen erantzukizuna arau-haustea dakarren egintza gauzatu duenarena izango da”*).

Araututa ez dagoen tokian aparkatzeagatik jasotako salaketan kasuan, keza honetan aztertzen den kasuan bezala, ibilgailua gidatzen zuenak egin behar die aurre bere ekintzatik erortzen diren ondorioei. Hori dela-eta, zehapen administrazioari gidaria ezezaguna bazaio, ibilgailuaren titularrari errekerituko dio identifikaziorako datuak helarazteko. Horrela, pertsona hori ezagutzean, haren kontra zuzendu ahal izango da espedientearen izapidea.

Ordenamendu juridikoak modu horretan benetako elkarlan betebeharra ezartzen du. Agindu horrekin ez betetzeak –justifikaziorik ez badago– arau-hauste berri eta aske bat eratzen du, eta ibilgailuaren titularrari egotzi ahal izango zaio.

Hala eta guztiz ere, derrigortasun hori eratzeko, ezinbestekoa da errekerimendua bere garaian eta behar bezala gauzatu izatea, goian adierazitako legearen 72.3 artikulua idazketak ezarri bezala (*“Arau-haustearen erantzule den gidaria identifikatu beharra dauka ibilgailuaren titularrak, behar bezala eskatzen zaionean. Baina dena delako prozeduran, arrazoi garbirik izan gabe, betebeharrak hori bete gabe uzten badu, diru-zigorra ezarriko zaio hutsegite larria egiteagatik”*). Horren ondorioz,



errekerimenduak ez luke inolako birtualtasunik izango jakinarazpenean irregulartasunen bat antzemango balitz.

3. Erakunde honek 2002an Eusko Legebiltzarrera eraman zuen txostenak trafiko, ibilgailu motordunen eta bide segurtasuneko zehapen prozeduretan postaz eginiko jakinarazpenek bete behar dituzten baldintzak aztertzen dituen izaera orokorreko gomendioa jaso zuen, horiek behar bezala jasotzeko inor ez dagoen kasuan. Horren edukia heltzen dugu kexa honen erreferentziako esparru orokor bera delako.
4. Zehapen prozedura batean, jakinarazpenaren izapideak ezohiko garrantzia hartzen du, araudiak ezarritako betebeharrak guztiak zehatz-mehatz beteta, interesdunak prozeduraren berri baduela eta, ondorioz, defentsarako eskubidea erabiltzen dutela bermatzen du.

Auzitegi Konstituzionalak hainbatetan eman ditu gai horren inguruko ebazpenak. Horrela, urtarrilaren 13ko 1/1983 zenbakiko Epaian (RTC 1983\1) honakoa baieztatu zuen:

“Alde ezberdinekin harremanetan jartzearen gaiari zuzentzen zaizkion prozedura lege guztien ezarpenetatik (jakinarazpenak, zitazioak, deiak) eta “in procedendo”-ak eragindako akatsak konpontzera zuzenduriko inpuñazioko bideetatik ondoriozta dezakegunez, legegilearen helburua legeei eskubideen eta interesen defentsarako bermeak ematea da. Hala, jakinarazpen, zitazio edo deiak bere helburua beteko du; alegia, hori eragin duen jardueraren edo ebazpenaren berri emanaz, jakinarazpen, zitazio edo dei horren jasotzaile denak behar duena izatea bere eskubide edo interesak prozesu horretan defendatzeko. Horren ondorioz, komunikazio faltarik edo gabezia horri pareka dakiokkeen baliogabetasunik sortuko balitz, interesdunak bere defentsarako behar dituen bitarteko legalak martxan jartzeko ezintasuna etor liteke.”

Edo orain dela gutxi emanikoan, 2002ko urriaren 28ko Epaian (RTC 199\2002) honakoa adierazi zuen:

“...Prozedura legeek deiak, zitazioak edo jakinarazpenak egiteko exijitzen dituzten baldintzak betetzeak garrantzia konstituzionala du eta kaltetuak jardura edo ebazpen horren berri izan eta bere defentsarako eskubidea behar bezala gauzatzeko aukera izango duela bermatzen dute.”

Arrazoi hori dela-eta, justizia auzitegiek ardura berezia eskatzen dute prozedura mezuak helarazteko garaian. Izan ere, prozedura legeek ezartzen dituzten arauak ez dira forma exijentziak bakarrik, babesgabetasuna ekiditeko ezinbesteko atala ere badira, eta baita Konstituzioaren 24. artikuluan onarturiko eskubidearen bermea ere.



Zentzu horretan, eta jakinarazpenaren helburua jorratzen den jardueraren ezagutza pertsonala eta zuzena ahalbidetzea dela kontuan hartuta, administrazioak horretarako behar den ardura eta baliabide guztiak jarriko ditu martxan, zentzuzko esparru batean, helburu hori lortzea posible egiteko.

Hala eta guztiz ere, araudia bera da gutxieneko jarduerak ezartzen dituen jakinarazpen pertsonala hobetzeko. Izan ere, horixe da interesdunaren jarreraren defentsa bermatzeko metodorik egokiena, eta kontuan hartu beharrekoa da alde batera ezin utziz.

5. Herri Administrazioen Araubide Juridikoaren eta Administrazio Prozedura Erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 59.2 artikulua honakoa adierazten du: *“Jakinarazpena interesdunaren bizilekuan egin eta interesduna ez badago, bizilekuan dagoen edozeinek har dezake, nor den jasota uzten badu. Bizilekuan jakinarazpenaz arduratzeko inor ez badago, hala jasoko da espedientean, eta, horrez gainera, jakinarazpena emateko saioa zein egunetan eta zein ordutan egin den ere idatziko da. Hurrengo hiru egunetako batean eta aurrekoa ez den beste ordu batean, berriz saiatuko dira jakinarazpena ematen, beste behin bakarrik.”*

Antzerako ezarpen bat jasotzen da posta zerbitzuak arautzen dituen Araudiaren 42. artikuluan (abenduaren 3ko 1829/1999 Errege Dekretua).

2004ko urriaren 28ko Auzitegi Gorenaren Epaiak (RJ 2004\6594) doktrina legaltzat jo zuen ondorenean jasoko dugun exegesia, jakinarazpen saiakeren arteko ordutegi aldeari dagokionez:

“Urtarrilaren 13ko 4/1999 Legeak eraldatzen duen azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 59.2 artikulua betearazteko asmoarekin, ordu ezberdinaren adierazpena egokitzen joko da lehenengo jakinarazpena egin zen unearen eta bigarrena egin zenaren artean hirurogei minutuko aldea dagoenean gutxienez.”

Estatuko Aldizkari Ofizialak 2004ko abenduaren 27an argitaratu zuen epai hori, Gasteizko Udaleko Diru-bilketa Zerbitzuko buruak baieztatzen duen bezala, eta Administrazioarekiko Auzietako Eskumenak arautzen dituen uztailaren 13ko 29/1998 Legearen 100.7 artikuluekin bat etorriz, hori da eskumen gutxiago dituzten epaile eta auzitegi guztiak lotuko dituen data.

Hala eta guztiz ere, baieztapen hori egiteak ez du esan nahi aurreko tarteetan gaiaren inguruko edozein jardura administratibo onargarriztat jo daitekeenik, esku artean dugun kasuan bezala adierazitako jarrerari kontrajartzen zaizkionean gainera. Hori dela-eta uste dugu kexan azalduko gaiaren



azterketa ezin daitekeela epaiaren funtsa eratzen duen arrazoibidetik kanpo utzi, ezta, azken batean, haren edukitik kanpo ere.

Horrela, alde batetik artikulua testuaren idazketa ez da ia aldatu eta aztertzen ari garen suposamenduari aplikatu dakioke modu berean; beraz, ez luke zentzu gehiegirik izango une honetan Auzitegi Gorenak emaniko ebazpenarekin zerikusirik ez duen eta bat ez datorren interpretazioa egitea.

Bestalde, aipatu dugun ebazpen judiziala gauzatu arte justizia auzitegiek nahiz gaian aditu diren tratatu-idazleek –edo eskubideen bermatzaile diren erakundeek– xedapen arautzaile hori hainbat modutan ulertu izan bazuten ere, kontua da ez zegoela balio zezakeen eta guztiek onartzen zuten interpretazio bakarra. Azken hori orain ezarri da eta, horrek dioenaren arabera, legearekin desadostasunean daude ezarpen horren ezberdinak diren gainerako aukera guztiak.

Are gehiago, epai hori eman aurretik erakunde honen jarrera nabarmenki argia zen, bai gomendio zehatzetan bai lehen aipaturiko izaera orokorrekoan. Azken horretan honako hausnarketa hauek egin genituen: *“aztertu ditugun kasuetan jakinarazpen-ahalegin biak egiteko orduen artean ez dugu alde handirik ikusi eta, beraz, ahalegin horiek ez dira egokiak eskakizuna behar bezala betetzeko; izan ere, jakinaraztearen helburua da pertsona interesdunak zuzen eta bertatik bertara ezagutu dezala jakinarazten zaion ekintzaren edukia; jakinarazpena egiteko funtsezkoa da hori, askotan esan dugun bezala. Gure ustetan, helburu hori bigarren ahaleginean arduratzen bereziz jokatzen bada bakarrik lortuko da; bigarren saiakerak lehenak bezala kale egin ez dezan, ikuspegi materialetik formalki ezberdina baina antzerakoa den edo denboran aurrekoari alde gehiegirik ateratzen ez dion ordu batean egin behar da...”*

Dokumentu horrek berak antzerako ebazpenak ematen zituzten epaiak aipatu zituen, adibidez, Sevillako Administrazioarekiko Auzietarako Epaitegiko 2001eko otsailaren 1ekoa (RJCA 2001\275), edo Errioxako Justizia Auzitegi Gorenaren 1998ko abenduaren 12koa (RJCA 1998\4679). Azken horren arabera, 10.22ak eta 9.37ak *“ordu bera dira birtualki”* interesdunaren etxean jakinarazpen pertsonala egiteari dagokionez.

6. Bestalde, posta zerbitzuak arautzen dituen Erregelamenduak adierazten du, posta zerbitzuak eginiko jakinarazpen saiakerak ez badute arrakastarik izan, jakinarazpena zerrendan jarri beharko dela hilabetez gehienez eta bere etxebizitzari dagokion postontzian jakinarazpen hori hartu-abisua utziko dela.



Bertan, jakinarazpena egongo den egoitza, hori jasotzeko dagoen epea eta bigarren saiakerari dagozkion ezaugarriak jaso behar dira.

1997ko abenduaren 12ko Auzitegi Gorenaren epaiak (RJ 1998\2264) honakoa dio: *“ezinbestekoa da jakinarazpena emateko bi saiakera egin direla eta hartu-abisua jaso dela frogatzea. Abisu hori postontzian edo dagokion kutxan sartu behar da eta hori egin dela frogatzea posta zerbitzuari berari dagokio.”* Gainera, behin jakinarazpena itzultzen denean irauki egin delako, administrazioak, besteak beste, *“posta zerbitzuaren ziurtagiria eskatu eta sartu behar du espediente administratiboan (...) bertan ziurtatuz (...) Hartu-abisua utzi zen eguna eta ordua, eta hartzailea edo baimenduriko inor ez zela joan posta zerbitzuaren bulegora gutuna hartzera.”* Azkenik adierazten da, administrazioak gertakari horiek frogatzen dituenean bakarrik onartu daitekeela iragarki bidezko jakinarazpena.

7. Goian aipaturiko 30/1992 Legearen 59.5 artikulua ediktuaren bidea erabiltzea onartzen du jakinarazpen pertsonala gauzatu eta helburua lortu ez bada.

Hori dela-eta, alde batera ezin utz daitekeen suposamendua da ediktu bidezko jakinarazpena egin aurretik arauak ezarritako moduan bete behar formal eta materialak betetzea. Horregatik, bete behar horiek behar bezala ez direla gauzatu antzematen bada, jakinarazpena baliogabetzat jo behar da.

Artikulu horren arabera, gainera, jakinarazpena udaleko ediktuen ohean iragarkiak jarritz, interesdunaren azken helbidean (eta) dagokion aldizkari ofizialean iragarritz egingo da, eta jardura horiek ere espediente administratiboan jaso beharrekoak izango dira.

8. Aztertu dugun kasuan, identifikazio errekerimenduaren jakinarazpen pertsonalek ez zituzten baldintza legalak errespetatu. Izan ere, alde batetik bi saiakeren orduen arteko aldea 23 minutukoa izan zen; eta, bestetik, ez zen frogatu posta zerbitzuko langileak derrigorrezkoa den hartu-abisua postontzian utzi zuenik.

Saiakera horiek, beraz, ez ziren araudiak ezarritako exijentziak betez egin; horrek ediktuaren baliabidea erabiltzearen zuzentasuna zalantzan jartzera eramaten gaitu errekerimendua ezagutzeari dagokionez. Gainera, alde batera uzten dugu udaleko iragarki ohean argitaratu izana ala ez.



Horren guztiaren ondorioz, jakinarazpen horren izaera irregularrak prozedura modu egokian gauzatu zela onartzea galarazten du eta, ondorioz, azkenean enpresari isuna jartzea ekarri zuen identifikatzeko betebeharra sortu izana ere zalantzan jartzen da.

Horregatik guztiagatik, gomendio hau egin genuen, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera.

17/2006 GOMENDIOA, ekainaren 26koa, Gasteizko Udalari egin

(...) erreferentzia pean izapidetu den trafikoko zehapen prozedura eraginik gabe utz dezala eta horren ondorioz bildu ahal izan den dirua itzul dezala.